

Kurátorský príhovor

Iveta Polák Čuchtová okrem toho, že sa venuje umeleckej tvorbe vo výtvarnom a tanečnom umení, je zároveň (medzi študentmi veľmi obľúbenou) pedagogičkou. Tieto dve oblasti dokáže efektívne a plnohodnotne vzájomne „vyživovať“. Už len jej éterický zjav vám mnohé napovie...

V tvorbe, ktorú prezentuje pod názvom *Stratené dedičstvo*, sa inšpirovala slovanskou mytológiou. Touto tematikou je intuitívne priťahovaná aj z dôvodu, že v nej nachádzajú také výrazové prostriedky, ktoré sú blízko nefalšovanej človečine s jej dualitou čierneho a bieleho vlka, teda prostriedky dokumentujúce archetypálne základy existencie človeka. Pracuje s formami, akými sú symbol, rituál, metafora a obsahovo ich naplňuje poslaním a významom jednotlivých (panteistických) božstiev.

Mytologické rituály sú jednou zo základných foriem ľudského chovania sprostredkujúceho človeku zvláštny, ničím nenahraditeľný druh priamej skúsenosti s kolektívnym vedomím. Rituál je aktom splnutia niekoľko pre človeka existenčne významných momentov - rituál je príležitosťou k uspokojovaniu potreby spolupatričnosti a zároveň vymedzovaniu vlastnej identity. Rituál je predovšetkým akt realizovaný symbolickými prostriedkami, ktorý je založený na fyzicky sprostredkovanej akcii, ktorá má ten účel, že spája individuálne s nadindividuálnym poriadkom, ktorý môže byť nazývaný rôzne - prírodným princípom, nadprirodzenom alebo božou vôľou a podobne. Ak sa súčasní umelci a pedagógovia (hlavne zástancovia duchovnej a senzuálnej výchovy) vracajú k rituálu ako k jednej z najpôvodnejších foriem symbolického správania sa človeka, potom tak činia z toho dôvodu, že nadväzujú na primárny význam rituálu, ktorým je reflektovať vzťah človeka ku kozmu. Čím viac sa zo života ľudí vytrácajú skutočné rituály, tým ľahšie sa nepravá ritualita vracia do každodennej praxe v podobe simulovanej a konzumom poznamenej reality, ktorá vyžaduje pasívnu účasť a spoluvytváranie úplne vylučuje.

Autorka používa výrazové prostriedky pre zmyslovú iniciáciu. Vôňou, sluchom, zrakom, dotykom prebúda a hypnotizuje predstavy. Tranzitívnosťou zmyslového vnemu a následne jeho emocionálnym prežitkom tajomne pootvára dynamiku vyšších sfér vedomia. Svoje umenie ritualizuje a my máme možnosť vstúpiť do priestoru magického sveta, v ktorom sa stane „znovunájdene dedičstvo“ akýmsi priechodom do sveta duchovných hodnôt...

Mgr. Tatiana Bilančíková, PhD.